

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**
Факультет початкової освіти та фізичної культури
Кафедра природничо-математичної, світоглядної освіти та інформаційних технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи
 Наталія БОРБИЧ
«29» серпня 2025 року

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри природничо-
математичної, світоглядної освіти
та інформаційних технологій
Протокол № 1 від 28 серпня 2025
Завідувач кафедри

Тетяна БОРТНЮК

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми
Середня освіта (Музичне мистецтво)

Анна ЗАРИЦЬКА

«28» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОК 4. Філософія

освітньо-професійна програма **Середня освіта (Музичне мистецтво)**

освітній ступінь **бакалавр**

галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

спеціальність **014 Середня освіта**

предметна спеціальність **014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)**

академічна група **41 ММ**

РОЗРОБНИЦЯ: Ковальчук І.Л., кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри природничо-математичної, світоглядної освіти та інформаційних технологій

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Очна (денна) форма навчання	
	Спеціальність 014 Середня освіта Предметна спеціальність 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)	Статус освітнього компонента: Обов'язковий	
Змістових модулів – 2	Освітній ступінь: бакалавр	Рік підготовки: 4-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр: 7-ий	
		Лекції 20	Семінари/ Практичні 16
		Самостійна робота 49	
		Консультації 5	
		Вид контролю: залік	

1.1. Анотація освітнього компонента

Формування і розвиток сучасної світоглядно-методологічної парадигми неможливе без комплексу філософських знань як теоретичної основи людського світобачення. Філософія належить до циклу фундаментальних дисциплін, вивчення якої є важливим чинником духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді, усвідомлення ними свого місця і ролі в суспільстві; визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблеми людського буття і насамперед питання, що є людиною, як їй жити, на що орієнтуватися в нових умовах, як долати різні перешкоди до майбутнього. Оволодіння основами філософських знань допомагає здобувачу освіти стати фахівцем, який уміє мислити і діяти самостійно. «Наскільки людина має відповідати за свої слова та дії, настільки вона мусить філософствувати» (І. Кант).

Освітній компонент орієнтований на розвиток соціальних навичок (soft skills), зокрема розвиває компетентності, що стосуються впровадження Цілей сталого розвитку (системне та критичне мислення, самосвідомість, комплексне розв'язання проблем; творчість, допитливість та навички навчання, соціальна відповідальність, уміння взаємодіяти з людьми тощо).

ОК «Філософія» у підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва відіграє глибоко формуючу роль – постає не лише як теоретична дисципліна, а як джерело світоглядного осмислення мистецтва, педагогіки й людського буття загалом. Формує такі ключові здатності та якості:

інтелектуальні та світоглядні (критичне мислення, світоглядна рефлексія, філософське осмислення музики); професійно-педагогічні компетентності (етична відповідальність, комунікативна культура, філософія освіти); естетичні та творчі якості (естетична чутливість, творча свобода, духовна глибина); соціокультурна орієнтація (розуміння культурного контексту, філософія діалогу культур) тощо. Цей освітній компонент формує вчителя як мислячу, етичну, духовно зрілу особистість, здатну не лише навчати музиці, а й надихати через неї. Філософія в умовах війни набуває особливої актуальності – вона не лише дає інструменти для осмислення реальності, а й формує внутрішню стійкість, етичну позицію та здатність діяти з гідністю.

1.2. Мета та завдання освітнього компонента

Метою вивчення освітнього компонента є формування у здобувачів освіти – майбутніх учителів музичного мистецтва – цілісного світогляду, критичного мислення та етичної рефлексії, необхідних для глибокого осмислення сутності музичного мистецтва, педагогічної діяльності та духовного розвитку особистості, шляхом опанування основ філософського знання, діалогу культур і гуманістичних цінностей.

Основні завдання вивчення освітнього компонента:

- залучити здобувачів освіти до світоглядної та методологічної культури, накопиченої людством за всю історію свого існування, показати цілісний, інтегративний характер знань про навколишній світ;
- навчити самостійно орієнтуватись в палітрі філософських напрямків, течій і шкіл;
- формувати у здобувачів освіти здатності свідомого, вільного, а отже, відповідального вибору особистих світоглядних позицій, уміння вести світоглядний діалог;
- розвивати критичне мислення – навчати здатності аналізувати, порівнювати та оцінювати ідеї, явища та педагогічні практики з філософських позицій;
- формувати світоглядну культуру – знайомити здобувачів з основними філософськими концепціями, що сприяють усвідомленню місця людини, мистецтва та освіти в структурі буття;
- інтегрувати філософські знання у професійну діяльність – застосовувати філософські ідеї для осмислення педагогічних методів, творчих підходів та освітніх стратегій;
- навчити осмислювати моральні виклики війни: межі насильства, гідність, відповідальність, солідарність, вибір між страхом і свободою.

1.3. Пререквізити та постреквізити

Пререквізити: Історія та культура України, Психологія, Педагогіка. Історія педагогіки, Основи науково-педагогічних досліджень.

Постреквізити: Основи інклюзивної освіти та корекційної педагогіки, Переддипломна практика, Курсова робота.

1.4. Характеристика освітнього компонента

У результаті вивчення курсу «Філософія» у здобувачів освіти мають сформуватися **компетентності**, які відповідають сучасним вимогам підготовки бакалаврів.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач освіти:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності

ЗК–1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК–2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та

ведення здорового способу життя.

ЗК–5. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК–6. Здатність до пошуку інформації, її аналізу та критичного оцінювання.

ЗК–8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК–8. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами, формувати в учнів емоційну чутливість, рефлексію та ціннісне ставлення до творів мистецтва.

Результати навчання:

ПРН згідно з ОПШ

ПРН 5. Розуміти значущість музичної культури і мистецтва для виховання та розвитку особистості учня, цінувати полікультурність світу і керуватися у своїй діяльності принципами толерантності, діалогу та співробітництва.

ПРН 19. Демонструвати критичне й аналітичне мислення у процесі розв'язання соціальних, освітніх і мистецько-професійних завдань; оцінювати достовірність, надійність і правомірність використання інформації.

ПРН 23. Дотримуватися етичних норм у професійній діяльності, здійснювати взаємодію та комунікацію з колегами, соціальними партнерами, учнями, вихованцями та їхніми батьками.

Результати навчання за освітнім компонентом

Бакалавр повинен:

Знати: сутність філософії; структуру філософського мислення; зміст логіки історико-філософського розвитку; історичні типи філософії; специфіку взаємодії історичних форм філософствування; зміст основних філософських текстів; ключові філософські проблеми та сучасні підходи до їх вирішення.

Уміти: кваліфіковано користуватися понятійно-теоретичним апаратом філософії у практичній діяльності; застосовувати загальні методи пізнання та діяльності: аналіз-синтез, індукція-дедукція, сходження від конкретного до абстрактного; орієнтуватися у системі зв'язків музичного мистецтва і філософії, розуміти їх значення для формування особистості; професійно застосовувати загальні методи пізнання та діяльності; розрізняти філософське й нефілософське осмислення світу; мислити критично і формувати логічно обґрунтовану власну позицію щодо актуальних проблем сьогодення; застосовувати набуті знання у професійній і соціальній діяльності; розвивати здатність витримувати екзистенційні виклики, зберігати внутрішню опору, сенс і надію в умовах невизначеності.

Мати уявлення: про людину як духовну та творчу істоту, про філософські засади культури, мистецтва й освіти, про естетичні категорії як основу музичного сприйняття, про етичні принципи педагогічної взаємодії.

2. Зміст освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Філософія та її роль у житті людини: генеза філософської думки та її культурно-історичної форми

Тема 1. Філософія, її призначення, зміст та функції у суспільстві. Світогляд

Поняття, предмет і ознаки філософії та філософування. Структура філософського знання. Функції філософії в суспільстві. Філософія у системі культури. Філософія в структурі світогляду. Світогляд та його структура. Історичні типи світогляду. Співвідношення філософії з наукою та релігією. Історико-філософський процес. Філософія як історія виникнення та розвитку філософських напрямків, систем, шкіл, проблем. Основне питання філософії: різноманітність підходів. Роль філософії у формуванні світогляду педагога музичного мистецтва. Роль філософії у формуванні внутрішньої опори, сенсу та надії в умовах невизначеності.

Тема 2. Філософія стародавнього світу

Давній світ як Давній Схід та Давній Захід, західний та східний типи філософствування.

Східна парадигма філософського знання, особливості східного типу філософствування. Картина світобудови, згідно з давньосхідною філософією, та місце людини у ній. Основні категорії

східної філософії: «сансара», «нірвана», «атман», «брахман», «карма», «медитація» й інші. Філософія Давньої Індії та Давнього Китаю: основні філософські школи, напрямки, проблеми.

Людина та світ у філософії епохи Античності. Становлення філософської проблематики: досократики. Проблема першооснови світу: Фалес, Анаксимен, Анаксимандр. Зародження діалектики: Геракліт. Народження філософії людини (софісти, Сократ): формула «людина – міра усіх речей» софістів та формула «Пізнай себе!». Філософські системи Платона (вчення про ідеї) та Аристотеля (метафізика, формальна логіка). Доба еллінізму: стоїки, епікурейці, скептики, кініки (циніки) й інші. Актуальність ідей античної філософії для формування естетичного світогляду майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Тема 3. Філософія західноєвропейського середньовіччя та Відродження. Філософія Нового часу

Часові рамки та основна парадигма західноєвропейської середньовічної філософії. Апологетика. Патристика. Схоластика. Місце і роль філософії Ф.Аквінського в систематизації християнської філософської думки. Вплив теоцентризму філософії Середньовіччя на розвиток музичного мистецтва та його роль у духовному вихованні.

Відродження і зміна стилю філософствування. Зміна проблематики філософствування: гуманізм, піднесення індивідуальності, відмова від схоластичних дискусій.

Вихідні принципи філософії Нового часу: Ф. Бекон (емпірико-індуктивна програма освоєння світу), Р. Декарт (раціоналістично-дедуктивна програма освоєння світу). Формула «Знання є силою, якщо воно істинно» Ф. Бекона. «Cogito ergo sum» («мислю, отже, існую») Р. Декарта.

Німецька класична філософія.

Тема 4. Сучасна світова філософія

Зміна засад філософського мислення наприкінці XIX - поч. XX ст.: перегляд принципів і традицій класичної раціоналістичної філософії та народження нового («некласичного») філософського підходу до світу та до людини. Критика раціоналістичної традиції: А.Шопенгауер як засновник новітньої філософії XX ст. «Бог мертвий», «переоцінка цінностей», «надлюдина» Ф.Ніцше. Західна філософія XX ст. – основні напрямки: екзистенціалізм, персоналізм, постпозитивізм й ін. Філософія психоаналізу З. Фрейда: проблема співвідношення «свідомого» та «несвідомого» у людині.

Філософія постмодерністського світу (з кінця XX ст.). Сайєнтизм і антисайєнтизм. Наука у формуванні етичних засад сталого розвитку.

Цифровізація, ШІ та їх вплив на спосіб життя сучасної людини.

Тема 5. Історія української філософської культури

Витоки і джерела української філософії. Філософські думки часів Київської Русі. Становлення української філософії. Антропологічні ідеї мислителів Києво-Могилянської Академії (Ф. Прокопович, Й. Кононович-Горбацький й ін.). Принцип кордоцентризму української філософії. Г. Скоровода про «дві натури, три світи», «сродну працю», самопізнання. Серце і розум в філософії П. Юркевича. Філософські обрії української культури XVIII-XIXст. Мислителі Кирило-Мефодіївського товариства (П. Куліш, Т. Шевченко й ін.).

Феномен радянської філософії. Генерація українських філософів в еміграції.

Екзистенційно-антропологічна тенденція розвитку української філософії на межі XX-XXI ст. Київська антропологічна школа (В.Табачковський, Г.Волинка й ін.). Аналітична тенденція розвитку української філософії (М.Попович, С.Кримський й ін.). Філософські обрії сучасного літературознавства: осмислення світу під кутом зору внутрішнього досвіду особи (Є. Сверстюк, О. Забужко й ін.). Місце української філософії у світовому полілозі.

Змістовий модуль 2. Основні проблеми філософії

Тема 6. Філософська онтологія: проблема буття та свідомості

Категорія буття, її філософський зміст та життєвий сенс. Структура буття. Онтологія війни і миру. Буття у стані війни. Рух як спосіб існування матерії. Основні форми руху. Простір і час як форми існування матерії.

Діалектика як вчення про розвиток. Діалектика та метафізика: місце та роль у філософському осмисленні світу. Основні закони діалектики.

Проблема свідомості у філософії. Онтологічні ознаки свідомості. Теорії походження свідомості. Суспільна свідомість, її основні риси: відносна самостійність активність, соціальність, колективна природа, цілеспрямованість тощо. Свідомість у часи війни: трансформація особистості та суспільства в умовах російсько-українського конфлікту.

Тема 7. Суспільство та людина в системі філософського знання

Соціальна філософія, її предмет та особливості. Природні передумови, матеріальні засади та духовні основи суспільного життя. Економічна, соціальна, політична і духовна сфери життя суспільства. Цілі сталого розвитку як предмет соціально-філософського аналізу.

Людина як початок та кінцева мета філософствування: історичний аспект. Проблема антропогенезу: трудова теорія походження людини, еволюційна, космічна.

Поняття людини: основні складові сутності. Біологічне і соціальне в людині. Індивід, індивідуальність, особистість. Життя і смерть людини як філософська проблема. Філософія свободи.

Тема 8. Філософія пізнання

Філософське вчення про пізнання. Види пізнання (буденне, позанаукове, ненаукове, наукове). Рівні пізнання (емпіричний, теоретичний). Форми пізнання (чуттєві, раціональні). Істина як проблема гносеології. Основні концепції істини (кореспондентська, когерентна, прагматична, релігійна, постмодерністська).

Тема 9. Філософія музики

Музика як предмет філософського осмислення: онтологічні, гносеологічні та аксіологічні аспекти. Історичні етапи становлення філософії музики: музика як звуковий образ світу – від античності до епохи Відродження; музично-естетична думка в європейській культурі XVII – XVIII ст.; світоглядні орієнтири музичної естетики XIX – початку XX ст.; естетика модерну і постмодерну у діалогічному просторі музичної культури XX ст. Погляди видатних філософів на природу музики (Платон, Шеллінг, Ніцше, Ясперс, Франкл та ін.). Музика як форма духовної діяльності та засіб самовираження особистості. Естетичні категорії в контексті музичного мистецтва: краса, гармонія, трагізм, піднесене, катарсис.

Взаємозв'язок філософії музики з педагогікою. Актуальні проблеми філософії музики в контексті сучасного мистецтва та освіти.

Тема 10. Логіка як філософська наука про закономірності міркувань. Поняття, судження та умовивід.

Історія виникнення, предмет та завдання логіки. Традиційна та сучасна логіка. Основні закони логіки: закон тотожності, закон непротиріччя, закон виключеного третього, закон достатньої підстави. Мистецтво полеміки.

Поняття як форма мислення. Класифікація понять. Судження як форма мислення. Класифікація суджень. Умовивід та його види.

3. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				Форми роботи/ контролю*
	Денна форма				
	усього	у тому числі			
лекції		семінар	Ср/Конс		
7 семестр					
Змістовий модуль 1. ФІЛОСОФІЯ ТА ЇЇ РОЛЬ У ЖИТТІ ЛЮДИНИ: ГЕНЕЗА ФІЛОСОФСЬКОЇ ДУМКИ ТА ЇЇ КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОЇ ФОРМИ					
Тема 1. Філософія, її призначення, зміст та функції у суспільстві. Світогляд	9	2	2	5	УО, ДС, РМГ
Тема 2. Філософія стародавнього світу	7	2		5	УО, ДС, АТ
Тема 3. Філософія зах-європ. середньовіччя та Відродження. Філософія	7	2		5	УО, ДС, АТ

Нового часу					
Тема 4. Сучасна світова філософія	9	2	2	5	УО, ДС, ПО, АТ
Тема 5. Історія української філософської культури	9	2	2	5	УО, ДС, ПО, РМГ, АТ
Модульний контроль 1	2		2		МК
Разом за змістовим модулем 1	43	10	8	25	
Змістовий модуль 2. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОСОФІЇ					
Тема 6. Філософська онтологія: проблема буття та свідомості	9	2	2	5	УО, ДС, П
Тема 7. Суспільство та людина в системі філософського знання	7	2		5	УО, ДС, АТ, П
Тема 8. Філософія пізнання (епістемологія)	7	2		5	УО, ДС, Т
Тема 9. Філософія музики	8	2	2	4	УО, ДС, ПО, Е
Тема 10. Логіка як філософська наука. Поняття, судження та умовивід	9	2	2	5	УО, ПО, ІЗ
Модульний контроль 2	2		2		МК
Разом за змістовим модулем 2	42	10	8	24	
Консультації¹	5			/5	
Усього годин	90	20	16	49	

*Форми роботи/контролю: УО – усне опитування, ПО – письмове опитування, ДС – дискусія, Т – тести, ІЗ – індивідуальне завдання, РМГ – робота в малих групах, П – презентація результатів виконаних завдань та досліджень, МК – модульний контроль, Е – есе, АТ – аналіз твору.

4. Темі лекційних занять

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. НАЗВА			
1.	1	Лекція 1. Філософія як форма духовної культури: зміст, функції та роль у формуванні світогляду	2
2.	2	Лекція 2. Філософія Стародавнього світу: східна та західна парадигма	2
3.	3	Лекція 3. Філософія західноєвропейського Середньовіччя та Відродження. Філософія Нового часу	2
4.	4	Лекція 4. Некласична філософія: трансформація мислення від Шопенгауера до постмодерну та виклики цифрової епохи	2
5.	5	Лекція 5. Українська філософія: традиції та сучасність	2
Змістовий модуль 2. НАЗВА			
6	6	Лекція 6. Філософське осмислення світу: буття і ніщо як вихідні поняття	2
7	7	Лекція 7. Філософська концепція людини та суспільства	2
8	8	Лекція 8. Пізнання як предмет філософського аналізу	2
9	9	Лекція 9. Філософія музики як форма осмислення духовного буття та естетичного досвіду	2
10	10	Лекція 10. Логіка як філософська наука про закономірності міркувань. Мистецтво полеміки	2
Разом			20

¹ Згідно з затвердженим у встановленому порядку графіком.

5. Теми семінарських занять

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. ФІЛОСОФІЯ ТА ЇЇ РОЛЬ У ЖИТТІ ЛЮДИНИ: ГЕНЕЗА ФІЛОСОФСЬКОЇ ДУМКИ ТА ЇЇ КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОЇ ФОРМИ			
1.	Тема 1.	Семінарське заняття 1. Філософія як основа формування світогляду та професійної самосвідомості вчителя музичного мистецтва	2
2.	Тема 4.	Семінарське заняття 2. Некласична філософія: криза раціоналізму, нове бачення людини та виклики постмодерну	2
3.	Тема 5.	Семінарське заняття 3. Основні етапи розвитку української філософії	2
4.	Теми 1 – 5	Практичне заняття 1. Модульний контроль 1	2
Змістовий модуль 2. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОСОФІЇ			
5.	Тема 6.	Семінарське заняття 5. Проблема свідомості у філософії та сучасній науці	2
6.	Тема 9.	Семінарське заняття 6. Музика в контексті філософських ідей: естетика, символіка, педагогічний потенціал	2
7.	Тема 10.	Семінарське заняття 7. Поняття та судження як форми міркування	2
8.	Теми 6 – 10	Практичне заняття 2. Модульний контроль 2	2
Разом			16

6. Теми практичних занять

Не передбачено навчальним планом

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

Навчальний матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалами, який опрацьовується на навчальних заняттях. Формами контролю є тести, контрольні роботи, індивідуальні завдання, індивідуальні проєкти (презентації з дослідженої проблеми), переклади, усні опитування.

Самостійна робота здобувачів освіти включає: підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо); виконання завдань з освітнього компонента впродовж семестру; роботу над окремими темами освітніх компонентів, які згідно з робочою програмою освітнього компонента винесені на самостійне опрацювання здобувачами освіти; підготовку до всіх видів підсумкового контролю, у тому числі до модульних робіт; участь у науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах тощо.

Назва теми	Усього год. самостійної роботи / Завдання	Література	Контрольні заходи
Тема 1. Філософія, її призначення, зміст та функції у суспільстві. Світогляд	5 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна: 1, 2, 3, 4, 6,7 Допоміжна: 1, 2, 6, 9, 12	Усне опитування, тести, виступ
Тема 2. Філософія стародавнього світу	5 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна: 1, 3, 4, 10 Допоміжна: 9, 25, 31	Усне опитування, тести, виступ

Тема 3. Філософія зх-євр. середньовіччя та Відродження. Філософія Нового часу	5 год. скласти порівняльну таблицю щодо спільних та відмінних характеристик трьох етапів філософії	Основна: 1, 2, 3, 3, 9 Допоміжна: 5, 9, 25, 31	Письмова робота – Порівняльна таблиця
Тема 4. Сучасна світова філософія	5 год. визначити основну ідею твору (Фромм Е. Революція надії. Суч. заруб. соц. філософія. Хрестоматія / Упоряд. В. Лях. Київ. Либідь, 1996. С. 135-192)	Допоміжна: 32 Уривок твору	Письмова робота
Тема 5. Історія української філософської культури	5 год. прочитати «Байки Харківські» Г. Сковороди і прокоментувати одну із них (на вибір), 2 год https://www.skovoroda.club/texts/fables	Байка Г. Сковороди за вибором	Письмова робота – обсягом до 1 сторінки 8 балів
Тема 6. Філософська онтологія: проблема буття та свідомості	5 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна: 1, 2, 4, 6,7 Допоміжна: 3, 5, 9, 11, 21, 24, 26	Усне опитування, тести, виступ
Тема 7. Суспільство та людина в системі філософського знання	5 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна: 1, 2, 3, 6, 9 Допоміжна: 9, 16, 28, 31	Усне опитування, тести, виступ
Тема 8. Філософія пізнання (епістемологія)	5 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна: 1, 2, 3, 5, 6, 10 Допоміжна: 6, 8, 9, 30	Усне опитування, тести, виступ
Тема 9. Філософія музики	4 год. Опрацювати статтю (Полюга В. Філософія музики (форми і методи осмислення музичного буття. <i>Актуальні питання гуманітарних наук</i> . Вип. 48, том 2, 2022. С. 36–42. http://www.aphn-journal.in.ua/archive/48_2022/part_2/6.pdf)	Наукова стаття Допоміжна: 23	Письмовий відгук на статтю 8 балів
Тема 10. Логіка як філософська наука. Поняття, судження та умовивід	5 год. Практичні вправи	Задачі з логіки	Виконання завдань
Разом:	49		

Індивідуальне завдання

Складовою самостійної роботи здобувача освіти є індивідуальне завдання. Підготовка ІЗ здійснюється на основі опрацьованого матеріалу та зібраної інформації, її аналізу та формулювання висновків. ІЗ оформляється у відповідності з встановленими вимогами.

Завдання виконання індивідуального завдання полягає у розробці проекту на задану тему.

В індивідуальній роботі здобувачі освіти повинні показати: правильне розуміння поставленого завдання; вміння працювати з літературними джерелами; висловлювати свої думки стосовно вибраної теми і робити обґрунтовані висновки на основі проведеного дослідження; можливість використовувати теоретичні знання, отримані на практичних заняттях, застосовувати сучасні методи дослідження роботи з інформацією.

Індивідуальні завдання: підготовка проєктів, фіксованих виступів, доповідей та виступів на заняттях, засіданнях круглого столу, конференціях, публікація тез і статей. Враховуючи академічні свободи, теми обираються із переліку нижче, або самостійно, але корелюються з тематикою занять і узгоджуються з викладачем.

Результати роботи можна представити у вигляді презентації. Насамперед готується есе за обраною темою, яке є основою для подальшої підготовки презентації.

Вимоги до оформлення есе презентації:

- текст записується у таблицю (маршрутний лист), яка має такий вигляд:

Етапи презентації	Номер слайду
ВСТУП Представлення теми та виконавця Оголошення мети проєкту...	1
План роботи, розділи, з яких складається презентація Тривалість презентації	2
ОСНОВНА ЧАСТИНА Розкриття першого пункту плану...	3
...	№
ПІДСУМОК	№+1
ВИСНОВОК	№+2

- обсяг доповіді відповідає виступу у звичному темпі мовлення впродовж 3-4 хвилин.

Вимоги до оформлення слайдів презентації.

Структурно обов'язковими слайдами вважаються:

I – Титульний слайд (тема та автор)

II – Зміст (план роботи, розділи, з яких складається презентація)

III – N – Сама презентація (слайди, що розкривають тему)

N +1 Підсумок (по пунктах перераховано ключові моменти (або висновки по розділах) дослідження)

N+ 2 – Висновок (загальний висновок з досліджуваної теми, перспективи)

Критерії оцінювання презентації-виступу

Критерії оцінювання	Кількість балів
Відповідність темі	2
Ясність і логіка, структурованість сформованих слайдів	2
Повнота викладу змісту заявленої теми	6
Стильова єдність презентаційного матеріалу	1
Використання оптимальних технологій в оформленні слайдів	1
ВСЬОГО БАЛІВ	12

Тематика, термін виконання і захисту ІЗ доводиться до відома здобувачів освіти НЕ пізніше 3-го тижня від початку семестру.

ТЕМАТИКА ІЗ

1. Витоки філософії: міф, логос і народження раціонального мислення
2. Сократ: філософія як мистецтво діалогу і самопізнання
3. Платон і його вчення про ідеї: чи існує світ поза матерією?
4. Арістотель: логіка, етика і політика як основи філософії
5. Стоїцизм: філософія внутрішньої свободи і витримки
6. Філософія середньовіччя: віра і розум у пошуках істини
7. Рене Декарт: «Cogito ergo sum» – мислення як основа буття
8. Філософія Ф. Ніцше: надлюдина, воля до влади, переоцінка цінностей
9. Свідомість як філософська проблема: від Декарта до сучасності
10. Теорії походження свідомості
11. Людина як тілесно-духовна істота: філософська антропологія
12. Проблема свободи волі: чи ми справді обираємо?
13. Пізнання і істина: раціоналізм vs емпіризм
14. Несвідоме у філософії та психоаналізі: З. Фройд і його спадщина

15. Екзистенціалізм: людина перед абсурдом, вибором і смертю
16. Музика як форма філософського осмислення буття: від античності до сучасності.
17. Етика війни і миру: моральні дилеми сучасності
18. Філософія освіти: чи можливо виховати мудрість?
19. Цифрова епоха і трансформація свідомості: виклики філософії
20. Штучний інтелект і межі людського: філософські аспекти технологій
21. Кордоцентризм як унікальна риса української філософії
22. Києво-Могилянська академія: антропологічні ідеї мислителів
23. Євген Сверстюк і Оксана Забужко: філософія внутрішнього досвіду
24. Українська філософія в умовах війни: духовний спротив і національна ідентичність
25. Музика і мораль: етичний вимір музичного мистецтва в контексті філософії
26. Філософія війни і миру: осмислення конфлікту, жертви та справедливості
27. Філософія екології: етика відповідальності перед природою
28. Філософія мистецтва: як естетичне переживання формує світогляд
29. Філософія діалогу: від Сократа до сучасної комунікації
30. Філософія щастя: чи можливо бути щасливим у світі невизначеності?

9. Методи навчання

У процесі викладання освітнього компонента для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти передбачене застосування як активних, так і інтерактивних методів та навчальних технологій, серед яких: словесні, наочні, практичні, дидактичні, практико-теоретичні, пошукові, науково-дослідницькі, індуктивно-дедуктивні, дискусійні, метод моделювання, кейс-технології, мікро-викладання тощо.

10. Форми контролю знань та критерії оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F). Згідно з п. 2.1. Положення про порядок оцінювання знань здобувачів освіти в умовах кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу оцінювання академічних досягнень здобувачів освіти здійснюється під час міжсесійного (поточного та модульного) та підсумкового (семестрового) контролю знань.

Поточний контроль здійснюється з метою оцінювання якості роботи здобувача освіти впродовж семестру під час проведення семінарських занять, а також для перевірки якості самостійної роботи здобувачів освіти. Поточний контроль може проводитися у формі усного чи письмового опитування або експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях тощо, виступів здобувачів освіти при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування тощо.

Модульний контроль знань здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт. Модульний контроль здійснюється на останньому в поточному змістовому модулі практичному занятті.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі диференційованого заліку (усно). Залік передбачає відповіді на питання, в яких здобувачі освіти повинні продемонструвати знання та сформулювати на їх основі розуміння проблематики курсу, а також отримані компетентності.

Схема нарахування балів з освітнього компонента

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
Поточний контроль	Робота на семінарських заняттях: - доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення освітнього компонента; - усне опитування, тестування, вирішення практичних завдань; - участь у навчальній дискусії тощо	Максимальна кількість балів з кожного семінару – 7
	<i>За роботу на семінарських заняттях здобувач максимально може</i>	

	<i>отримати 42 балів</i>	
	Самостійна робота / Індивідуальне завдання:	Максимальна кількість балів за СР – 8, за ІЗ – 12 балів
	<i>За результатами виконання завдань СР здобувач максимально може отримати 28 балів</i>	
Модульний контроль	Модульний контроль 1	Максимальна кількість балів – 15
	Модульний контроль 2	Максимальна кількість балів – 15
Додаткові бали	Участь у конкурсах студентських робіт, наукових студентських конференціях тощо.	Максимальна кількість балів – 7
	<i>(Згідно з п.4.9. Положення про порядок оцінювання знань здобувачів освіти в умовах кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу)</i>	
<p>Якщо підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента за результатами поточного та модульного контролю становить не менше 60 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента.</p> <p>Якщо здобувач освіти вирішив підвищити свою успішність на диференційованому заліку, то бали, набрані здобувачем освіти за результатами модульного контролю, анулюються.</p>		
Підсумковий контроль <i>(диференційований залік)</i>	Диференційований залік проходить усно (у формі співбесіди)	Максимальна кількість балів – 30

За роботу на семінарських заняттях бали розподіляються таким чином:

Бал	Критерії оцінювання знань здобувача освіти на семінарському занятті		
	<i>Характер пізнавальної діяльності</i>	<i>Структура відповіді</i>	<i>Характер відповіді</i>
Мінімальна кількість – 0-1	Репродуктивне відтворення начального матеріалу у вигляді доповнення до відповіді студентів	Зачитує виклад матеріалу за лекцією	Відповідь ситуативно усвідомлена
Нижче середньої – 2-3	Репродукція основних понять, категорій, принципів і закономірностей. Роз'яснення переважної кількості позицій	Зачитує визначення за лекцією (або з словника). Зачитує виклад матеріалу за лекцією та підручниками.	Відповідь усвідомлена, з наведенням власних прикладів
Вище середньої – 4-5	Наведення власних прикладів щодо застосування розкритих проблем	Чітка структурована відповідь за попередньо підготовленим планом та детальним описом його позицій, використання додаткових джерел	Повне та ґрунтовне висвітлення проблеми, узагальнення викладеного у вигляді чіткого переліку позицій
Максимальна кількість – 6-7	Представлення власної моделі, схеми, віртуального проекту тощо	Власний мотивований, обґрунтований та відмінний від традиційного варіант відповіді	Повне та ґрунтовне висвітлення проблеми із застосуванням нетрадиційних форм викладу

Критерії оцінювання самостійної роботи

Навчальний матеріал, опрацьований у процесі самостійної роботи, оцінюється на семінарському занятті.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ МОДУЛЬНОГО/СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Питання для модульного/семестрового контролю визначені за трьома рівнями:

Перший рівень – репродуктивний, що вимагає від здобувача освіти знань основних понять категоріального апарату та вміння їх застосовувати для виконання елементарних завдань (*відповіді на запитання цього рівня оцінюються максимальною кількістю 3 балів*);

Другий рівень – репродуктивно-творчий, що потребує самостійного пошуку, аналізу літератури з метою її застосування при виконанні певного завдання (*відповіді на запитання цього рівня оцінюються максимальною кількістю – 5 балів*);

Третій рівень – творчо-пошуковий, що передбачає самостійне розв'язання індивідуальних завдань (переважно творчого характеру) (*максимальна кількість балів за виконання завдання цього рівня – 7 балів*).

Варіант модульної контрольної роботи містить три запитання, по одному запитанню з кожного рівня

Змістовий модуль 1

I рівень – репродуктивний

1. Дати визначення поняття «філософія».
2. Назвати основні функції філософії у суспільстві.
3. Пояснити поняття «світогляд» та назвати його історичні типи.
4. Назвати основні школи філософії Стародавньої Греції.
5. Визначити основні ідеї філософії Платона.
6. Назвати ключові риси філософії Середньовіччя.
7. Пояснити поняття «геоцентризм».
8. Назвати головні ідеї гуманізму епохи Відродження.
9. Визначити основні риси філософії Нового часу.
10. Назвати представників сучасної світової філософії.
11. Пояснити поняття «екзистенціалізм».
12. Назвати основні етапи розвитку української філософської культури.
13. Визначити внесок Григорія Сковороди у філософію.
14. Пояснити поняття «філософія серця».
15. Назвати приклади впливу філософії на розвиток культури.

II рівень – репродуктивно-творчий

1. Проаналізувати роль філософії у формуванні світогляду майбутнього вчителя.
2. Порівняти міфологічний, релігійний та філософський типи світогляду.
3. Охарактеризувати вплив античної естетики на розвиток мистецтва.
4. Пояснити значення вчення Платона для розуміння ролі мистецтва у вихованні.
5. Проаналізувати вплив християнської філософії на музичну культуру Середньовіччя.
6. Визначити роль ідей гуманізму Відродження у розвитку освіти.
7. Пояснити, як філософія Нового часу вплинула на становлення сучасної науки.
8. Порівняти ідеї Декарта та Бекона щодо пізнання.
9. Охарактеризувати вплив екзистенціалізму на мистецтво ХХ ст.
10. Пояснити значення психоаналізу для сьогодення.
11. Проаналізувати внесок українських філософів у розвиток культури.
12. Порівняти ідеї Сковороди та Юркевича.
13. Охарактеризувати роль Києво-Могилянської академії у розвитку філософії.
14. Пояснити значення української діаспори у філософському житті ХХ ст.
15. Проаналізувати сучасні тенденції української філософії.

III рівень – творчо-пошуковий

1. Підготувати есе «Філософія як інструмент самопізнання».
2. Створити презентацію «Функції філософії у сучасному світі».
3. Розробити структурно-логічну схему «Типи світогляду та їх еволюція».
4. Написати творчу роботу «Античні уявлення про гармонію та сучасна культура».
5. Підготувати порівняльний аналіз поглядів Платона і Аристотеля.
6. Створити презентацію «Гуманізм і мистецтво епохи Відродження».
7. Розробити інтелект-карту «Філософія Нового часу та її вплив на науку і мистецтво».

8. Написати творчу роботу «Постмодернізм у культурі XXI ст.: філософський аспект».
9. Підготувати есе «Музика як форма філософського висловлювання».
10. Створити презентацію «Українські філософи і музика».
11. Підготувати тези «Етапи розвитку української філософської думки».
12. Написати творчу роботу «Ідеї Сковороди у сучасній освіті».
13. Підготувати порівняльний аналіз української та європейської філософських традицій.
14. Створити авторську концепцію «Філософія культури XXI століття».
15. Підготувати тези на тему «Філософія і мистецтво: точки перетину».

Змістовий модуль 2

I рівень – репродуктивний

1. Дати визначення поняття «буття» у філософії.
2. Назвати основні рівні буття.
3. Пояснити поняття «свідомість» та її основні властивості.
4. Визначити взаємозв'язок буття і свідомості.
5. Дати визначення поняття «суспільство» у філософії.
6. Назвати основні сфери суспільного життя.
7. Пояснити поняття «людина як соціальна істота».
8. Назвати основні концепції походження людини.
9. Дати визначення поняття «пізнання».
10. Назвати форми чуттєвого пізнання.
11. Назвати форми раціонального пізнання.
12. Пояснити поняття «істина» та назвати її основні характеристики.
13. Дати визначення поняття «філософія музики».
14. Дати визначення поняття «поняття» та назвати види понять.
15. Дати визначення поняття «судження» та назвати види суджень.

II рівень – репродуктивно-творчий

1. Проаналізувати роль свідомості у творчому процесі.
2. Пояснити значення категорії «музичне буття» у філософії.
3. Охарактеризувати вплив філософських уявлень про буття на мистецтво.
4. Порівняти матеріалістичний та ідеалістичний підходи до проблеми свідомості.
5. Проаналізувати взаємозв'язок індивіда і суспільства.
6. Пояснити роль культури у формуванні особистості.
7. Охарактеризувати вплив музики на соціалізацію людини.
8. Порівняти чуттєве та раціональне пізнання у творчій діяльності.
9. Проаналізувати вплив пізнавальних процесів на інтерпретацію музики.
10. Пояснити значення інтуїції у мистецькому пізнанні.
11. Охарактеризувати взаємозв'язок музики і філософії у різні історичні епохи.
12. Порівняти підходи до розуміння музики у класичній та сучасній філософії.
13. Проаналізувати роль логіки у музичній критиці.
14. Порівняти дедуктивний та індуктивний умовивід.
15. Проаналізувати приклади логічних помилок у мистецьких дискусіях.

III рівень – творчо-пошуковий

1. Підготувати есе «Музичне буття як форма духовного буття людини».
2. Створити презентацію «Свідомість і творчість: філософський погляд».
3. Розробити схему «Рівні буття у філософії».
4. Розробити структурно-логічну схему «Рівні буття у філософії та їх відображення у мистецтві».
5. Написати творчу роботу «Музика як спосіб пізнання буття».
6. Підготувати порівняльний аналіз філософських концепцій свідомості.
7. Створити есе «Музика як соціальний феномен».
8. Розробити презентацію «Роль музики у формуванні особистості».
9. Створити схему «Структура суспільства та місце мистецтва в ній».
10. Створити мультимедійну презентацію «Людина як соціальна істота: роль мистецтва у

формуванні особистості».

11. Підготувати дослідження «Вплив суспільних змін на музичну культуру певної історичної епохи».
12. Написати творчу роботу «Музика і суспільні зміни».
13. Підготувати есе «Пізнання і творчість у музиці».
14. Написати творчу роботу «Музика як форма пізнання світу».
15. Розробити структурно-логічну схему «Філософія та світогляд майбутнього вчителя музики».

Критерії оцінювання модульного/семестрового контролю

Вид завдання	Бали	Критерії оцінки
<i>Теоретичне питання</i> Перший рівень	3/6	Здобувач освіти володіє матеріалом в повному обсязі. Відповідь на питання сформульовано в термінах освітнього компонента, викладено науковою мовою.
	2/4	Здобувач освіти загалом володіє навчальним матеріалом, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
	1-0/2-0	Здобувач освіти частково володіє навчальним матеріалом або не володіє навчальним матеріалом
Другий рівень	5/10	Здобувач освіти володіє матеріалом в повному обсязі; аргументовано його викладає; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання; демонструє авторську позицію здобувача освіти
	4-3/8-6	Самостійно викладає основний зміст навчального матеріалу, але без глибокого всебічного аналізу
	2/4	Здобувач освіти не в змозі ґрунтовно викласти зміст питання, допускаючи при цьому суттєві помилки
	1-0/2-0	Здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст питання, не володіє ключовими поняттями, не володіє навчальним матеріалом
<i>Практичне завдання</i> Третій рівень	7/14	Здобувач освіти дав повну, інноваційно орієнтовану, креативну, вичерпну відповідь, яка складається з: правильного вибору алгоритму вирішення завдання; структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; ґрунтовних висновків; авторське бачення проблеми та її практичне вирішення
	6-5/ 12-10	Здобувач освіти розуміє суть завдання, наявна особистісна позиція студента. Відповіді властиві інноваційність і креативність у вирішенні практичного завдання. Містить деякі помилки у виборі алгоритму вирішення завдання
	4-3/8-6	Здобувач освіти розуміє сутність проблеми, знає алгоритм її розв'язання. Містить суттєві помилки у виборі та реалізації алгоритму вирішення завдання; відсутня авторська позиція; містить грубі помилки й не має пояснень і висновків
	2-0/4-0	Здобувач освіти не розуміє або не повністю розуміє завдання; не в змозі його виконати; виконав завдання частково або й повністю неправильно (виконав менш ніж 20% завдання)

7 семестр

Поточний, модульний контроль та самостійна робота										СР /ІЗ	(ПК+СР)+ МК / Підсумковий контроль
ЗМ 1 (44 балів)					ЗМ 2 (44 балів)						
T ₁	T ₄	T ₅	(T ₁ -T ₅)	МК ₁	T ₆	T ₉	T ₁₀	(T ₆ -T ₁₀)	МК ₂		
C ₁	C ₂	C ₃	СР	C ₄	C ₅	C ₆	C ₇	СР	C ₈		
7	7	7	8	15	7	7	7	8	15	12	100

Умовні позначення: С – семінарське заняття, СР – самостійна робота, ІЗ – індивідуальне

завдання, МК – модульний контроль, З – диференційований залік, ПК – поточний контроль.

В шкалі оцінювання здійснено розподіл 100 балів: 70 – поточний контроль, 30 – модульний контроль, який анулюється, коли здобувач освіти іде на підсумковий (диференційований залік) контроль (30 балів).

Шкала оцінювання

100-бальна шкала	шкала ЄКТС	оцінка за національною системою
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

11. Політики курсу

11.1. Політика щодо відвідування

Здобувач освіти повинен відвідувати всі види занять, передбачені навчальним планом, згідно з розкладом. Графік консультацій із освітнього компоненту оприлюднений на інформаційному стенді кафедри природничо-математичної, світоглядної освіти та інформаційних технологій. У разі відсутності здобувача на занятті він зобов'язаний його відпрацювати.

11.2. Політика щодо академічної доброчесності

Здобувач освіти повинен самостійно виконати всі завдання семінарських занять, а, у випадку запозичень інформації, зобов'язаний коректно її відобразити з посилання на першоджерело. Використання будь-яких джерел інформації під час проведення різних форм оцінювання знань заборонено.

Використання інструментів штучного інтелекту в освітній діяльності здійснюється у межах вимог академічної доброчесності та відповідно до Політик впровадження та використання ШІ в Коледжі. Здобувач зобов'язаний використовувати технології штучного інтелекту відповідально, прозоро та етично, з обов'язковим дотриманням принципів академічної доброчесності.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

11.3. Політика щодо дотримання термінів виконання завдань

Здобувач освіти повинен вчасно виконати всі завдання семінарських занять у терміни, які встановлює викладач. Індивідуальну роботу здобувач освіти виконує самостійно, відповідно до визначених викладачем завдань і термінів. У випадку відсутності здобувача освіти на занятті з об'єктивних причин (хвороба, заява по поважній причині) термін здачі робіт може бути змінений. До підсумкової форми контролю (заліку) здобувач освіти має відпрацювати пропущені заняття та здати усі теми. Ліквідація заборгованості відбувається під час проведення консультацій з освітнього компонента за графіком, визначеним викладачем.

11.4. Політика щодо визнання результатів неформальної освіти

Якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній (курси, семінари, тренінги тощо) чи інформальній освіті і їх тематика, обсяг вивчення та зміст відповідають освітньому компоненту в

цілому або його окремому розділу, змістовому модулю, темі (темам), що передбачені робочою програмою освітнього компонента, і проходження яких підтверджено документально (сертифікат, свідоцтво тощо), то зарахування результатів такого навчання здійснюється згідно з «Положенням про порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, у Комунальному закладі вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради».

11. Рекомендована література

Основна

1. Макаров З. Ю. Філософія. Ч. 1. Історія розвитку філософської думки: навчальний посібник. Вінниця: Видавець ФОП Кушнір Ю.В., 2020. 232 с.
2. Пазенок В.С. Філософія : [навч. посіб.]. Київ : Академія, 2008. 280с.
3. Петрушенко В.Л. Філософія : [курс лекцій]. Київ : «Каравела», 2002. 544 с.
4. Філософія: підручник / В. С. Бліхар, М. М. Цимбалюк, Н. В. Гайворонюк, В. В. Левкулич, Б. Шандра, В. Ю. Свищо. Вид. 2-ге, доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерда», 2021. 440 с.
5. Філософія освіти: навчальний посібник. 2-ге видання/за наук. ред. академіка В. П. Андрущенко [та ін.]. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. 348 с.
6. Філософія : хрестоматія (від витоків до сьогодення) : [навч. посіб.] / за ред. акад. НАН України Л.В. Губерського. 2-ге вид., стер. Київ : Знання, 2012. 621 с.
7. Філософія: Підручник. Одеса: Університет Ушинського, 2021. 504 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/11962>
8. Філософія, логіка, філософія освіти. Кредитно-модульний курс / під. ред. Л. Мозговий, Р. Додонова. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.
9. Хамітов Н. Історія філософії : проблема людини та її меж : [навч. посіб.]. Київ : Наук. думка, 2000. 272 с.
10. Шепетяк Олег, Шепетяк Оксана. Філософія: підручник. Львів: Місіонер, 2020. 784 с.

Навчально-методичне забезпечення:

Опорний конспект лекцій із навчальної дисципліни «Філософія» / упоряд. І. Ковальчук. Луцьк, 2025. Рекомендації для підготовки до семінарських занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Філософія» / упоряд. І. Ковальчук. Луцьк, 2025.

Допоміжна

1. Білогур, В., Олексенко, Р. Філософія науки і трансформація наукових методів у XXI столітті. *Humanities Studies*. № 22(99) (2025). С. 176–184. URL: <http://humstudies.com.ua/article/view/325128>
2. Блигадир Б.Б. Сучасне українське суспільство та філософія. *Філософія, філологія, культура, освіта: слово молоді. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених і студентів* (26 березня 2024 р.). Чернігів : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2024. С. 7.
3. Братко К. В. Онтологія музики: до визначення основоположень філософії музики. *Вісник Черкаського університету*. 2019. № 1. С. 71–80.
4. Бура, М., Кундис, Р. Філософія музичного мистецтва в дослідженнях українських та зарубіжних вчених початку XXI ст. 2023. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/305/8452/17649-1>
5. Газнюк Л.М. Філософські етюди екзистенціально-соматичного буття: [моногр.]. Київ : ПАРАПАН, 2008. 368с.
6. Дятлова, І., Патлайчук, О., & Ступак, О. (2025). Етичні виклики та перспективи філософії штучного інтелекту у XXI столітті. *Науково-теоретичний альманах Грані*. Том 28. №2. 2025. С. 66–71. URL: <https://doi.org/10.15421/172540>
7. Йосипенко С. Історія філософії України у XX сторіччі: віднайдення предмета чи винайдення дисципліни? *Філософська думка*. 2013. №1. С. 26–36.
8. Запорожченко О.В. Філософія науки в епоху постнекласичності: нові аспекти етичної відповідальності. *Культурологічний альманах*. №2. 2025. С. 227–235. URL: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/621/572>

9. Зарубіжна філософія ХХ ст. *Читанка з історії філософії* : у 6 кн.; під ред. Г.І. Волинки. Київ: Фірма «Довіра», 1993. Кн. 6. 239 с.
10. Ковальчук І. Л. Ідеї Еріха Фромма в контексті сучасності. *Актуальні проблеми сучасної освіти та науки в контексті євроінтеграційного поступу*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 20-ти річчю інституту (м. Луцьк, 21–22 травня 2020 року) / упоряд.: О.А.Бундак, Т.Й.Жалко, Н.Г.Конон. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. С. 42–44.
11. Ковальчук І., Федорчук О. Сучасний погляд на засоби підвищення спортивної майстерності: психофізіологічний аспект. Формування педагога майбутнього: виклики сьогодення, цінності та міжнародний ракурс: колективна монографія / Н. Денисенко, С. Марчук, І. Чемерис, Г. Голя, І. Кліш, М. Юхименко, М. Козігора, І. Ковальчук, О. Федорчук. Луцьк: ФОП Мажула Ю.М., 2025. 244 с. С. 194–243. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15636059>
12. Ковтун Н., Панчук І. Відчуження людини від професії як актуальна проблема сучасної філософії. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філософські науки*. №1(97). 2025. С. 94–103. URL: [https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.1\(97\).2025.94-103](https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.1(97).2025.94-103)
13. Корабльова Н.С. Ризики і небезпеки світу без філософії. *Філософія в сучасному світі* : Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, 20–21 листопада 2020 р. / Ред. кол. Я. В. Тарароєв, А. В. Кіпенський, Н. С. Корабльова Н. С. [та ін.]. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. С. 105–110. URL: <https://cutt.ly/Pj12WyU>
14. Кримський С.Б. Заклики духовності ХХІ століття. Київ: Вид.дім «КМ Академія», 2003. 32с.
15. Лісовий В. Українська філософська думка 60-80-х років (стаття перша). *Філософська думка*. 2007. №3. С. 64–80.
16. Лозниця С. Маніпуляція свідомістю: історико-культурні засади. *Філософська думка*. 2008. № 1. С. 142–155.
17. Макаренко Г.Г. Дух музики – ірраціональна суть філософії, творчості та життя Ф. Ніцше. *Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності (Альманах)*. Київ : Знання, 1999. С. 54–62.
18. Малахов В. Зернятка на долоні. Філософські мініатюри. *Філософська думка*. 2020. №1. С. 102–110.
19. Ніцше Ф. Повне зібрання творів. Народження трагедії з духу музики. Т. 1. Львів : Астролябія, 2004. 769 с.
20. Основи критичного мислення: навч. посіб. для учнів 10 (11) класів заг.-освіт. навч. закл. / О.І. Пометун, Л.М. Пилипчатіна, І.М. Сущенко, І.О. Баранова. К.: Видавничий дім «Освіта», 2016. 192 с.
21. Опанасюк О. П. Феноменологічне у музиці: онтологічний аспект. *Українська музика : науковий часопис*. № 1(48). 2024. С.101–111. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-0926-2024-1-48-10>
22. С. Марчук, І. Ковальчук, І. Чемерис. Здоров'язбережувальна освіта у філософській спадщині Г. Сковороди як актуальна науково-педагогічна проблема. *Acta Paedagogica Volynienses*, Вип. 1, 2024. С. 16–21. URL: <https://doi.org/10.32782/apv/2024.1.3>
23. Полюга В.В. Феномен інтерпретації в музиці : філософський аспект. *Практична філософія*. Київ : Парапан. № 3. 2013. С. 59–64.
24. Полюга В. Філософія музики (форми і методи осмислення музичного буття. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 48, том 2, 2022. С. 36–42. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/48_2022/part_2/6.pdf
25. Практикум з філософії : [методичний посібник для викладачів та студентів ВНЗ] / [під ред. В.Л. Петрушенка]. Львів : «Новий світ», 2003. 256 с.
26. Рябініна О. В. Феноменологія музики. Досвід концептуалізації. Харків: Харківський військовий університет, 2000. 286 с.
27. Свобода : сучасні виміри та альтернативи. Київ : Укр. Центр духовної культури, 2004. 486 .
28. Суханцева В.К. Музика як світ людини. Від ідеї всесвіту – до філософії музики. Київ : Факт, 2000. 176 с.
29. Тофтул М.Г. Логіка : [посібник для студ. вищ. навч. закладів]. Київ : Вид. центр «Академія», 2003. 368 с.

30. Усик, А. Філософія «Lifelong learning»: модернізація чи трансформація традиційної освіти? (постановка питання). *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти*. №1. 2025. С. 76–84. URL: <https://visnuk.dano.dp.ua/index.php/pp/article/view/222/208>
31. Філософія в тестах: навч. посіб. / В.О. Чернієнко, Н. Л. Більчук, С. І. Широка, О.І. Гаплевська. Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харк. авіа. ін.-т», 2018. 220 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnribpcajpcglclefindmkaj/https://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Filosofiya_V_Testah.pdf
32. Франкл Віктор. Людина в пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі / пер. О. Замойської. Харків : КК «КСД», 2016. 160 с.
33. Чупрій Л. Вплив Г. Сковороди на формування української кордоцентричної традиції. *Філософські проблеми українознавства*. 2020. №2 (75). С. 120–129. URL: <https://cutt.ly/3j12PdU>
34. Ліннік О., Божинський В., Гриневиц Л., Крижановська В., Ніколаєв Є., Рій Г. Освіта під час війни: досвід українських шкіл. Аналітичний звіт. Київ, ГО «Куншт», Аналітичний центр «ОсвітАналітика» Університету Грінченка, 2024. 128 с. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/51617/>

Інформаційні ресурси

1. <https://www.filosof.com.ua/> – Інститут філософії імені Г. С. Сковороди НАН України.
2. <https://dnpb.gov.ua/ua/> – Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України.
3. <https://kph.ffs.npu.edu.ua/2010-05-16-22-55-49/204-wwwfilosofhistoricu-e-libr> – Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. Інститут філософської освіти та науки.
4. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/> – Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
5. <http://www.ukma.kiev.ua> – Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія».
6. www.nbu.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.
7. <https://sites.google.com/site/osvitnires/nauka/filosofia> – Філософія. Освітні ресурси інтернету.
8. <http://www.gileya.org/> – Збірник наукових праць «Гілея: науковий вісник». Фахове видання з філософських, політичних та історичних наук.
9. <http://chitalka.net.ua/zmist/filosofija.html> – Студентська бібліотека «Читалка». Бібліотека безкоштовних електронних підручників з філософії.
10. <http://elenakosilova.narod.ru/1.htm1> – посилання на філософські сайти та бібліотеки.
11. <https://www.undp.org/uk/ukraine/tsili-staloho-rozvytku> - Цілі сталого розвитку.

Викладач

І. Л. Ковальчук